

MÄNSKLIGA RÄTTIGHETER

i hela samhället

20 mars 2010

Elisabeth Abiri

Delegationen för mänskliga rättigheter i Sverige

Mänskliga rättigheters grund

- Alla människor är lika – i värde och rättigheter
- Alla människor har rätt till alla rättigheter utan någon diskriminering

Mänskliga rättigheter säger:

- Vad man inte får göra mot någon människa.
- Vad man måste göra för varje människa.

Åsikter (myter) om mänskliga rättigheter

Åsikt (myt) 1

Mänskliga rättigheter behöver vi inte jobba med här eftersom vi redan har det så bra

Åsikt (myt) 2

Demokrati och mänskliga rättigheter är samma sak

Åsikt (myt) 3

Jag behöver inte lära mig om mänskliga rättigheter eftersom jag redan respekterar andra människor

Mänskliga rättigheter – hela livet

Rätt till liv

Rätt att slippa tortyr

Rätt till privatliv

Rätt till korrekta domstolar m.m.

Rätt att gifta sig med vem man vill

Rätt att få tro på vad man vill – Religionsfrihet

Rätt att säga vad man vill – Yttrandefrihet

Rätt att få rösta – politiskt deltagande

Rätt att vara med i olika organisationer – Föreningsfrihet

Rätt till social trygghet

Rätt till arbete

Rätt till bästa möjliga hälsa

Rätt till bostad

Rätt till utbildning

Statens ansvar för mänskliga rättigheter

- Att inte själv kränka mänskliga rättigheter
(att respektera)
- Att stoppa andras kränkningar av mänskliga rättigheter
(att skydda)
- Att organisera samhället så mänskliga rättigheter kan uppfyllas
(att uppfylla mänskliga rättigheter)
- Att utvärdera och avkräva ansvar av dem som ska arbeta med mänskliga rättigheter
(att övervaka efterlevnaden av mänskliga rättigheter)

Mänskliga rättigheter?

Vad man gör (agerande)

Mänskliga
rättigheter

Vad man tycker
(attityder)

Vilka regler som finns
(juridik)

Den generella kunskapsnivån om mänskliga rättigheter i svenska myndigheter?

”Jag tror att de har med FN att göra, jag tror att de är bra och jag tror att Sverige är bra på dem”

(sammanfattning av läget)

Konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning

Rätt till liv

Rätt att slippa tortyr

Rätt till privatliv

Rätt till korrekta domstolar m.m.

Rätt att gifta sig med vem man vill

Rätt att få tro på vad man vill – Religionsfrihet

Rätt att säga vad man vill – Yttrandefrihet

Rätt att få rösta – politiskt deltagande

Rätt att vara med i olika organisationer – Föreningsfrihet

Rätt till social trygghet

Rätt till arbete

Rätt till bästa möjliga hälsa

Rätt till bostad

Rätt till utbildning

Konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning

Ingen förändring i svensk lag.

Vart tar rättigheterna vägen?

Var och en har **rätt** till (...) hälsa och välbefinnande.

Allmänna förklaringen om de mänskliga rättigheterna, art. 25

Vart tar rättigheterna vägen?

Staten säger att **var och en** har rätt till bästa möjliga fysiska och psykiska hälsa.

Fritt ur Konventionen om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter, art. 12:1

Vart tar rättigheterna vägen?

Hälso- och sjukvården ska se till **patientens behov** och bygga på **respekt för patienten**.

Fritt ur Hälso- och sjukvårdslagen 2 a §

Ordval – spelar det någon roll?

Jag har **behov av hjälp** som ska prövas av kommunen.

Eftersom vi **känner solidaritet med de utsatta** prövar jag denna persons behov.

Jag har **rätt till en rimlig levnadsstandard** som bl.a. innebär hjälp från kommunen.

Jag har **ansvar för att tillgodose** denna persons rättighet just därför att det är hans/hennes rättighet.

Mänskliga rättigheter?

Vad man gör (agerande)

Mänskliga
rättigheter

Vad man tycker
(attityder)

Vilka regler som finns
(juridik)

Så nu är det upp till er...

Lycka till!